

DECISIÓ DE LA SÍNDICA DE GREUGES REFERENT A LA QUEIXA PRESENTADA EN MATÈRIA DE CIRCULACIÓ I ESTACIONAMENT DE VEHICLES DE MOTOR (INFRAC)

TRAMITACIÓ

- L'11 de març de 2019 va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què manifestava el seu desacord amb una denúncia en matèria d'estacionament de vehicles, de la qual va derivar l'actuació del Servei de la Grua Municipal, el trasllat al dipòsit municipal de vehicles i el pagament de les taxes corresponents, a banda de la seva disconformitat amb la intervenció de la Guàrdia Urbana.
- En data 30 de juliol de 2020, després d'haver-se demanat informació complementària, i diferents accions, la síndica de greuges va admetre a tràmit la queixa, en relació a la manca de resposta dels escrits relatius a la denúncia, sanció i actuació del servei municipal de la Grua, en reunir els requisits reglamentaris, i va designar l'assessora corresponent perquè instruís l'expedient.
- La comprovació del fet presumptament greujós ha comportat, en síntesi, l'estudi de les circumstàncies concurrents, l'anàlisi de la normativa aplicable i l'observació de si s'havien aplicat els principis de bona Administració per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat. Amb aquesta finalitat, aquesta Sindicatura ha dut a terme les accions següents:
 - El 15 de març de 2019 l'assessora va iniciar l'anàlisi de la documentació oficial presentada per la persona interessada, a qui es va dirigir, per escrit, per demanar d'informació complementària sobre els fets.
 - El 25 de maig de 2019 es va mantenir una conversa telefònica amb el promotor de la queixa.
 - El 30 de maig de 2019, per escrit, es va informar que calia esperar el temps de resposta suficient a les reclamacions interposades per l'interessat a l'Ajuntament i es va informar en relació amb la demanada d'acarament amb l'agent denunciador de la Guàrdia Urbana de Barcelona (GUB).
 - El 26 de juliol de 2019 el reclamant va presentar una instància al registre d'entrada del Districte de les Corts per demanar de nou la intervenció de la Sindicatura per manca de resposta dels serveis municipals.
 - El 29 de juliol de 2019 es va realitzar una visita del lloc dels fets.
 - El 30 de juliol de 2019, es va informar per escrit sobre l'admissió a tràmit de l'expedient i les matèries objecte d'estudi.
 - El 8 d'agost de 2019 es va demanar informe a l'Institut Municipal d'Hisenda sobre les circumstàncies que configuren l'expedient sancionador.
 - El 25 de setembre de 2019 es va rebre l'informe de l'IMH en què es donava resposta a la demanda de la síndica de greuges.
 - El 7 de novembre de 2019 es va mantenir una conversa telefònica amb l'interessat, que va manifestar la seva disconformitat amb la resolució rebuda de l'IMH.
 - Durant els mesos següents l'assessora ha estat pendent de l'evolució de la situació.
- El 6 de febrer de 2020 l'assessora, a partir de la documentació oficial aportada per la persona interessada, la informació facilitada per l'IMH i l'anàlisi dels fets, va emetre un informe proposat amb les consideracions següents.

CONSIDERACIONS

Descripció de la queixa

El promotor de la queixa s'ha dirigit a la síndica de greuges per exposar la seva disconformitat amb la denúncia per infracció en matèria de circulació i estacionament de vehicles, de la qual va derivar l'exigència d'una sanció, la intervenció del servei de la Grua Municipal i l'estada del vehicle al dipòsit municipal.

L'interessat explica que el dia 27 de febrer de 2019 estava efectuant un servei d'acompanyament individual, consistent a transportar un resident malalt del Centre Sociosanitari Dolors Aleu (Blau Clínic), atès que fa tasques de voluntariat amb l'Associació Amics de la Gent Gran. Per fer aquest servei va estacionar momentàniament el seu vehicle a la zona reservada per a ambulàncies, i va deixar una nota a l'interior del parabrisa amb informació de les circumstàncies. A més, hi havia espai suficient per poder estacionar altres vehicles si fos el cas.

Acompanya un certificat de l'Associació Amics de la Gent Gran, on es fa constar que el promotor de la queixa presta aquest servei d'acompanyament des del dia 30 de desembre. També presenta un document emès des del centre Blau Clínic relatiu a constatar que la persona receptora del servei d'acompanyament està ingressada al seu centre.

El reclamant exposa que el dia 11 de març de 2019 va presentar una instància per mitjà del Registre d'entrada del Districte de les Corts en què exposava la seva disconformitat amb la denúncia del dia 27 de febrer. Tot i reconèixer els fets que motiven la denúncia (estacionar a la zona reservada d'ambulàncies), fonamenta les seves alegacions en el fet que amb el seu vehicle va transportar un malalt i va deixar un escrit, fet a mà, en què explicava les circumstàncies i, segons refereix, aquesta nota es podia visualitzar a les fotografies que va veure en el dipòsit municipal quan va retirar el vehicle. Per aquest motiu, està disconforme amb el fet denunciat ja que considera que no es van apreciar les circumstàncies concurrents per part de l'agent denunciant amb qui va demanar un acarament.

En el moment d'emetre la present demanda d'informació, el promotor de la queixa informa que no ha rebut resposta dels serveis municipals en relació amb la seva reclamació i demandes.

Posició municipal

A partir de l'informe municipal i de la informació oficial aportada a aquesta Sindicatura, resulta que des de l'Institut Municipal d'Hisenda (IMH) s'informa que, tot i que la infracció està plenament acreditada, un cop examinats els terminis legals aplicables, es considera procedent l'anul·lació de la sanció, per haver transcorregut el termini de prescripció de la infracció.

S'afegeix que els fets estan plenament acreditats d'acord amb les fotografies que consten en l'expedient i atenent la presumpció de veracitat dels agents de la GUB. A més a més, s'entén que l'interessat reconeix l'estacionament tot i que creu que l'actuació de voluntariat l'exonera de la infracció.

Les fotografies que s'adjunten mostren que la reserva d'estacionament està limitada a ambulàncies, i és aquest un dels motius clars de retirada d'un vehicle de la via pública.

Tot que la petició d'informació dirigida a l'IMH per aquesta síndica no fa referència a l'acarament demanat pel reclamant en els seus escrits, des de l'IMH s'indica que en aquesta matèria i en àmbit administratiu són inexistents. Si se'n produeix algun, aquest se subsumeix a l'àmbit judicial. S'afegeix que, en aquest cas concret, un hipotètic acarament en via judicial, en principi, no desvirtuaria el fet infractor ni suposaria cap canvi en la resolució del procediment.

S'adjunten fotografies de la reserva d'estacionament, i es trasllada la proposta de resolució que l'IMH ha de dirigir a l'interessat. Del seu contingut es desprèn que la notificació de la denúncia es va fer en un moment posterior atès que el vehicle estava estacionat i el conductor no hi era present. Es considera que l'actuació de la Grua Municipal s'ajusta a dret, atès que l'estacionament denunciat es troba dins dels supòsits de retirada del vehicle de la via pública establert a l'article 105.1 de l'LSV, desenvolupat en l'àmbit d'aquest Ajuntament mitjançant l'Ordenança de circulació de vianants i vehicles (OCVV).

També s'indica que, tot i reconèixer la presència d'una nota en el parabrisa per indicar que s'estava acompanyant un malalt, aquest fet no justifica l'aparcament en un lloc reservat a l'estacionament d'ambulàncies, que no pot ser ocupat per un vehicle privat, circumstància per la qual no es pot procedir al sobreseïment de l'expedient

Normativa aplicable

L'article 103 de la Constitució espanyola estableix que l'Administració pública serveix amb objectivitat els interessos generals i actua d'acord amb els principis d'eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració i coordinació, amb submissió plena a la llei i al dret.

L'article 105 de la Constitució espanyola regula el procediment a través del qual han de fer-se els actes administratius.

L'article 21 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, disposa que l'Administració està obligada a dictar resolució expressa i notificar-la en tots els procediments, sigui quina sigui la seva forma d'iniciació. Senyala que en els casos de prescripció, entre altres, la resolució consistirà en la declaració de la circumstància que concorri a cada cas, amb indicació de la circumstància que concorri, dels fets produïts i les normes d'aplicació.

L'article 35 del mateix text legal, en relació a la motivació dels actes, expressa que han de ser motivats, amb referència succinta de fets i fonaments de dret, entre altres, els actes que resolguin recursos administratius i les propostes de resolució en els procediments de caire sancionador, així com els actes que resolguin procediments de caràcter sancionador o de responsabilitat patrimonial.

El Títol V, Capítol I del Reial Decret Legislatiu 6/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària (LSV) descriu les infraccions que qualifica en lleus, greus i molt greus.

L'article 87 del mateix text legal disposa el contingut de les denúncies i l'article 88 reconeix el valor probatori de les denúncies dels agents de l'autoritat encarregats de la vigilància del trànsit, llevat que hi hagi una prova en contra, dels fets denunciats, de la identitat dels qui els han comès i, si s'escau, de la notificació de la denúncia, sense perjudici del deure d'aquells d'aportar tots els elements probatoris que siguin possibles sobre el fet denunciat,

L'article 105.1 del mateix text legal assenyala els supòsits en què **es podrà** procedir a la retirada d'un vehicle i el seu dipòsit en el lloc que es designi. El punt 2 afegeix que les despeses derivades conseqüència d'aquesta retirada, amb comptades excepcions, seran a càrrec del conductor del vehicle.

Els articles 32 i 63 de l'Ordenança de circulació de vianants i de vehicles (OCVV) de l'Ajuntament de Barcelona també preveuen els supòsits de retirada de vehicles, disposant quan l'Ajuntament podrà retirar de la via pública, i traslladar al dipòsit municipal, el vehicle que es trobi en alguna de les circumstàncies següents, entre les que inclou la situació de perill i destorb o deteriorament del patrimoni públic que l'article 64 descriu, entre altres supòsits "Quan estigui estacionat en un punt on estigui prohibida la parada".

En relació a l'assumpció del cost del servei en aquestes casos, l'article 66 de l'OCVV segueix el mateix criteri que la LSV, indicant que les despeses originades conseqüència de la retirada i trasllat del vehicle i la seva estada al dipòsit, municipal serà a càrrec del seu titular.

D'altra banda, la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat, signada per l'Ajuntament de Barcelona, estableix en l'article XXIII que les autoritats locals garanteixen l'eficàcia dels serveis públics i la seva adaptació a les necessitats dels usuaris.

Valoració i conclusions

En primer lloc, s'ha de concretar que l'objecte de supervisió per part d'aquesta Sindicatura se centra, com ja es va comunicar a l'interessat per carta de data 30 de juliol de 2019, en la disconformitat vers la denúncia, la sanció i les conseqüències que se'n van derivar (servei de la grua municipal, dipòsit) ja que, com es va comunicar, no es funció d'aquesta Sindicatura donar resposta a una demanada d'acarament amb un agent de la Guàrdia Urbana, tot i que es tindrà en consideració en relació amb la resposta general de les reclamacions efectuades per l'interessat.

Així mateix, la sanció en si mateixa no serà objecte de pronunciament, ja que per part de l'IMH s'ha considerat procedent la seva anul·lació per haver transcorregut el termini de prescripció de la infracció, d'acord amb el que disposa l'article 112.1. de l'LSV.

Tot i això, de l'informe emès per part de l'IMH, així com de les mateixes manifestacions de l'interessat, es desprèn que la infracció es va cometre, amb independència de les circumstàncies concurrents en aquest cas. És a dir, el denunciat va deixar estacionat

el seu vehicle a la zona reservada per a ambulàncies del Centre Sociosanitari Dolors Aleu, amb motiu de l'acompanyament d'un malalt resident en aquell centre.

A nivell general de la tramitació de l'expedient, pel que fa als terminis i la resposta efectuada, s'ha de dir que des de l'IMH cal que es doni resposta als escrits presentats en els terminis corresponents i vetllar a fi que les sancions que haurien d'aplicar-se no arribin a generar efectes per prescripció de les denúncies, derivada de l'actuació de la mateixa Administració.

L'article 105 de l'LSV, en relació amb la retirada i dipòsit de vehicles, disposa que l'autoritat encarregada de la gestió del trànsit **pot procedir, si l'obligat a fer-ho no ho fa**, a la retirada del vehicle de la via i el seu dipòsit en el lloc que es designi en els casos que s'indiquen. L'article 70 de l'OCCV, en aquest sentit, concreta que les infraccions tipificades a la legislació de trànsit i seguretat viària se sancionaran per l'Alcaldia amb la multa que correspongui segons l'esmentada legislació i, afegeix el punt 2 que, en aquest marc legislatiu es considera que un vehicle està en situació de parada i/o estacionament prohibit, i per tant en infracció de l'esmentada legislació, entre altres supòsits, quan es trobi estacionat en els carrils o parts de la via reservats exclusivament per a la circulació o per al servei de determinats usuaris i, per tant, en les zones reservades, incloses les dels contenidors.

En conseqüència, si bé no és discutible l'existència d'un supòsit d'infracció, per la qual cosa aquesta síndica no pot fer altra cosa que entendre que l'actuació de l'Administració, en aquest sentit, s'ajusta a dret, sí creu i considera, –d'acord amb els principis d'eficàcia i eficiència i de bona Administració–, que en relació amb l'actuació de la retirada del vehicle per part del servei de la Grua Municipal, que i estar emparada per la normativa d'aplicació, podia ser objecte de millora, atenent les circumstàncies, els fets i les fotografies contingudes en l'expedient.

En aquest sentit, s'ha de tenir en compte que des de l'IMH es reconeix l'existència d'una nota manuscrita que indicava que el titular del vehicle estava efectuant un acompanyament a un malalt. Atès que el centre de referència estava molt pròxim al lloc de l'estacionament, no era una tasca extraordinària, i d'acord amb l'esperit de la normativa, mirar de possibilitar que el titular del vehicle pogués retirar-lo. En aquest sentit, s'ha d'indicar que no es dedueix la concurrència de cap situació d'urgència o emergència que impedís que els treballadors del Servei de la Grua, per iniciativa pròpia o a instància de l'agent de la GUB, s'haguessin pogut dirigir al servei sociosanitari per intentar donar al titular del vehicle l'oportunitat d'efectuar la retirada del lloc on estava estacionat, amb independència de la imposició de la sanció. En la documentació aportada per l'IMH no es fa cap referència al respecte, per la qual cosa és deduïble que no es va realitzar cap actuació en aquest sentit.

Aquesta Sindicatura entén que, amb independència de l'actuació que es va efectuar, que s'ha d'entendre ajustada a dret, ateses les circumstàncies i el que disposa l'article 105, la normativa hauria de permetre, en casos determinats, un marge més ampli d'actuació a l'Administració, la qual també hauria de ponderar els beneficis i perjudicis causats al denunciat, d'acord amb el contingut del ja enunciat article 105, quan refereix que l'autoritat "pot procedir, si l'obligat a fer-ho no ho fa, a la retirada del vehicle".

De fet, aquesta Sindicatura ha estat informada en diferents ocasions, i així es va recollir en l'actuació d'ofici de realitzada en el marc de l'expedient 16OF/4, sobre el Servei Municipal de Grua per a la retirada, trasllat i ingrés en el dipòsit municipal de vehicles, que no sempre l'actuació del servei de la grua finalitza amb la retirada del vehicle i, entre altres circumstàncies, pot ocórrer que la GUB no autoritzi la retirada del vehicle sense perjudici de la formalització de la denúncia, situació que l'any 2016 es produïa en un 11,74 % dels casos.

Cal recordar que ja en el marc d'aquella actuació d'ofici s'assenyalava que el protocol d'actuació detallava un conjunt de situacions, infraccions concretes "que poden originar el servei de retirada d'acord amb la normativa vigent", però sense cap altre comentari o matís. En conseqüència, ja es deia que restava al criteri personal dels diferents agents intervinents, i en darrera instància del servei de la GUB amb potestat d'autoritzar la retirada, prendre la decisió de retirar o no el vehicle, i com ja es posava de manifest, s'espera que l'actuació de l'agent denunciador, i per tant també de les indicacions d'actuació que pugui rebre, es fonamenti en criteris de congruència, oportunitat i proporcionalitat, d'acord amb la normativa que regula l'actuació dels cossos policials. Per aquest motiu, i entre altres aspectes, en aquell moment aquesta síndica va recomanar, en relació amb la retirada de vehicles en situacions d'infracció a les normes de disciplina viària, entesa com una capacitat municipal potestativa, l'adopció de criteris d'oportunitat, proporcionalitat i equitat que ajudin a prendre, sempre que sigui possible, la decisió més adequada per a l'interès general i, al mateix temps, la menys onerosa per al responsable del vehicle, sense que la decisió que finalment s'adopti signifiqui impunitat de la conducta infractora.

Tornant al cas concret, s'ha de tenir en compte que de les fotografies aportades es dedueix que l'espai per a l'estacionament d'ambulàncies és força ampli i que, en el moment de l'actuació del servei de la Grua Municipal, només estava ocupat pel vehicle denunciador. La resta de l'espai estava lliure, de manera que la mateixa grua hi va estacionar. Aquest fet porta a pensar que en el cas d'una urgència no hi hagués hagut cap problema per a l'estacionament d'una o fins hi tot dues ambulàncies.

Més enllà del present supòsit, i a fi de millorar i evitar situacions assimilables a les circumstàncies exposades, aquesta síndica considera necessari revisar i avaluar, si és que no es fa ja, que equipaments com el que motiva l'expedient, un sociosanitari, i ateses les característiques de la població que s'hi atén, comptin amb espais i reserves d'estacionament temporal per a l'encotxament i desencotxament de les persones que hi resideixen, sovint gent gran i/o amb problemes de mobilitat.

Així mateix, i també derivat del cas plantejat, aquesta Sindicatura es planteja que s'estudii la viabilitat de cercar algun sistema d'autorització i/o d'identificació de les persones que realitzen aquest servei d'acompanyament estables, reconeguts per mitjà d'associacions, a fi que d'evitar que tasques que es realitzen de manera altruista puguin produir perjudicis econòmics i logístics als interessats.

La funció d'aquesta síndica és la supervisió de l'acció municipal i vetllar pels drets i llibertats de la ciutadania. Per aquest motiu, tot i que des d'aquesta institució, pels motius exposats, no es pot posar en dubte l'existència de la infracció, ni de les circumstàncies que van originar la decisió de la retirada del vehicle, que s'ha d'entendre ajustada a dret, alhora es considera que el conjunt de l'actuació no ha resultat prou ajustada als principis d'una bona Administració.

I, per tant, emeto la següent

DECISIÓ

- Estimar en part la queixa perquè, tot i que s'ha d'entendre que l'actuació dels serveis municipals s'ha realitzat ajustada a dret, ni pel que fa als terminis de resposta ni pel que fa al conjunt de l'actuació, es pot considerar que s'ha procedit d'acord amb els principis de la bona Administració.
- Recomanar a l'IMH que vetlli a fi que la resposta dels escrits presentats s'ajustin als terminis establerts i es vetlli perquè no es produeixi la prescripció de sancions que haurien d'haver estat efectives, de les quals actua com a òrgan instructor.
- Reiterar als organismes que intervenen (GUB, B:SM), si no es fa ja, en relació amb la retirada de vehicles en situacions d'infracció, l'adopció de criteris d'oportunitat, proporcionalitat i equitat que ajudin a prendre la decisió més adequada per a l'interès general i la menys onerosa per al responsable del vehicle, sense que signifiqui impunitat de la conducta infractora.
- Suggestir que s'estudii la implementació d'un sistema d'acreditació per l'estacionament de vehicles de les persones que presten serveis d'acompanyament i necessiten fer ús del seu vehicle.

Aquesta decisió es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i del seu contingut s'informarà la persona interessada.

Barcelona, 18 de febrer de 2020

